

**TABLICE
PAMIĘCI**

Projekt **TABLICE PAMIĘCI**

Projekt TABLICE PAMIĘCI

Projekt „Tablice Pamięci” zainicjowany został w 2018 roku w związku z 80. rocznicą wybuchu II Wojny Światowej. Powstał we współpracy z Instytutem Pamięi Narodowej oraz został objęty patronatem **wicepremiera, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. Piotra Glińskiego**, a także patronatem **Ministerstwa Obrony Narodowej**.

Ideą projektu jest uzupełnienie i popularyzacja informacji historycznych poprzez umieszczenie tablic w języku polskim i angielskim w miejscach pamięci z II Wojny Światowej.

Projekt spełnia trzy cele:

- 1** wyeksponowanie i oddanie należnej czci miejscom pamięci – tablicom i pomnikom – opisującym heroiczne i dramatyczne wydarzenia z czasów II Wojny Światowej
- 2** dotarcie z informacją na temat faktów historycznych do zagranicznych turystów
- 3** popularyzacja i zwiększenie rozpoznawalności miejsc pamięci.

Cele te są realizowane poprzez zamieszczenie obok istniejących tablic projektu Karola Tchorka nowych tablic z informacjami po kwerendzie historycznej w języku polskim i angielskim wraz kodem QR.

W RAMACH PROJEKTU „TABLICE PAMIĘCI” FUNDACJA PGE:

- stworzyła stronę internetową www.tablicepamieci.pl oraz aplikację mobilną „Tablice Pamięci”
- zorganizowała koncert „Miasto Pamięci”, który odbył się 5 października 2019 r. w Muzeum Wojska Polskiego
- przygotowała 20 planszową wystawę „Ofiary cywilne Warszawy w czasie niemieckiej okupacji w latach 1939 – 1945, która była już prezentowana w hali dworca Warszawa Centralna, w Muzeum Wojska Polskiego oraz przed budynkiem PGE na ul. Mysiej 2. Wystawę można również obejrzeć wirtualnie na stronie internetowej www.tablicepamieci.pl, a także w aplikacji mobilnej „Tablice Pamięci”
- zainicjowała program dla szkół „Miasto Pamięci” we współpracy z Fundacją Towarzystwa Projektów Edukacyjnych
- wsparła wydanie dwujęzycznego albumu zatytułowanego „Pamięć Warszawy”
- prowadzi prace konserwatorskie polegające na czyszczeniu i konserwacji pomników
- stworzyła zakładkę umożliwiającą poznanie nazwisk i wieku wielu ofiar, uwiecznionych na Tablicy Tchorka tylko liczbą, z możliwością wyszukiwania po lokalizacji tablicy lub nazwisku ofiary.

PRZED / PO

Ul. Kajki, Warszawa

TU W LIPCU 1942 ROKU
HITLEROWCY ROZSTRZELALI
45 ŻYDÓW

*Tablice Karola Tchorka to unikat na tle innych krajów dotkniętych II wojną światową. Pamięć i tożsamość narodowa są dobrem, o które chcemy się troszczyć i popularyzować wśród następnych pokoleń – powiedział **Wojciech Dąbrowski, prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej**.*

KAROL TCHOREK i jego Tablice

Już w okresie wojny mieszkańcy Warszawy starali się upamiętniać miejsca zbrodni niemieckich na Polakach, składając kwiaty czy zapalając znicze. Te gesty spotykały się z represjami okupantów; oddających hołd niejednokrotnie ostrzeliwano, co powodowało kolejne śmiertelne ofiary.

Nic też dziwnego, że już w styczniu 1945 r. w wolnej od Niemców Warszawie jej nieliczni mieszkańcy spontanicznie zaczęli stawiać w miejscach egzekucji krzyże i tablice pamiątkowe. Wkrótce władze komunistyczne

postanowiły przejąć inicjatywę w tym zakresie. Przy Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy utworzono Obywatelski Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa, który otrzymał zadanie oznaczenia miejsc pamięci. Z inicjatywy komitetu w miejscach tych rozpoczęto mocowanie blaszanych tablic w czarnym kolorze, na których białą farbą namalowany był krzyż i stosowna inskrypcja.

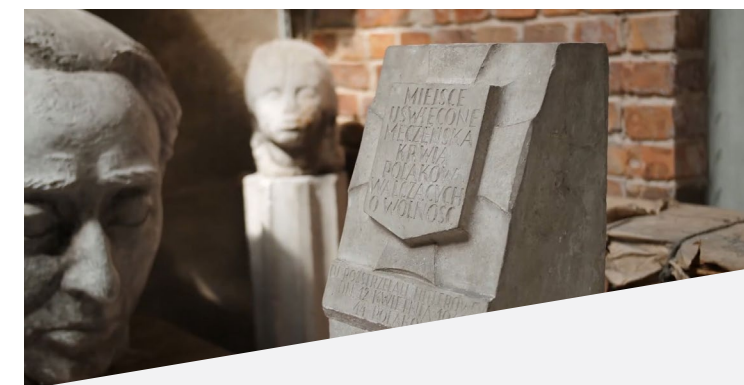

W 1948 r. na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki Stowarzyszenie Architektów Polskich ogłosiło ogólnopolski konkurs na projekt formy oznaczenia miejsc walk i męczeństwa. Konkurs ten został rozstrzygnięty w 1949 r. Wygrał go Karol Tchorek, który zaprojektował tablicę w szarym piaskowcu z krzyżem maltańskim pośrodku.

Jego projekt tablic pamięci posiadał wysokie walory artystyczne. Obecnie zachowało się w stolicy ich ponad 160. Trzeba podkreślić, iż powstały one nie tylko w Warszawie, ale i w podstołecznych miejscowościach (Marki, Konstancin-Jeziorna, Opacz).

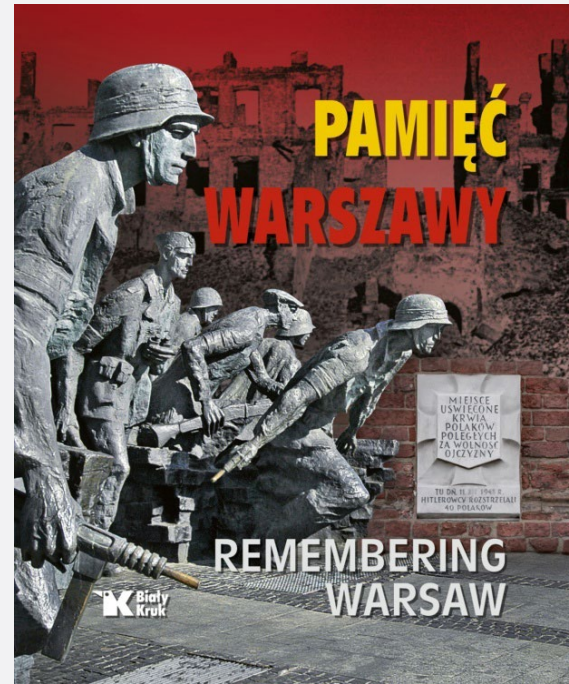
Jednak Karol Tchorek był twórcą nie tylko licznych tablic pamięci, ale również np. pomnika żołnierzy i partyzantów w Ostrowi Mazowieckiej (1959 r.), rzeźby Warszawska jesień (na tyłach Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, 1975 r.) czy pomnika żołnierzy polskich w Perth w Wielkiej Brytanii (1970 r.).

Pamięć o Karolu Tchorku pozostaje jednak żywa w polskim społeczeństwie. Jest on patronem ulicy w rodzinnym Serocku, zaś w Warszawie, przy ul. Smolnej 36 m. 10 jest zachowana jego pracownia.

Album

Fundacji PGE wsparła wydanie albumu „Pamięć Warszawy”. Publikacja jest poświęcona losom Warszawy i jej mieszkańców podczas II wojny światowej, przedstawionych przez pryzmat tzw. Tablic Tchorka. Ponad 180 stron publikacji dokumentuje czasy świetności, rozbudowującej się i prężnie rozwijającej stolicy Polski w dwudziestolecie międzywojennym, tragiczne lata okupacji niemieckiej oraz ogrom zniszczeń, których miasto doznało po upadku Powstania Warszawskiego. Album zawiera obszerny zbiór archiwalnych fotografii opatrzonych komentarzami w języku polskim i angielskim, przygotowanymi przez historyków: Witolda Rawskiego i Wiktora Cygana.

Wystawa

Wystawa stacjonarna była prezentowana w hali dworca Warszawa Centralna, w Muzeum Wojska Polskiego, a także przed budynkiem PGE na ul. Mysiej 2.

*Wystawa na 20 tablicach w sposób syntetyczny przybliży politykę niemieckich okupantów wobec ludności Warszawy w latach 1939-1944. Ukazano na nich nie tylko wybrane zbrodnie publiczne, dokonane na ulicach Warszawy, ale także przybliżono miejsca i przebieg tajnych egzekucji na mieszkańcach stolicy. Wybrane sylwetki ofiar (m.in. politycy, wynalazcy, aktorzy, duchowni) pokazują, jak wielkie straty z rąk niemieckich poniosło państwo polskie w okresie II wojny światowej – mówił **Wiktor Cygan**, historyk przygotowujący wystawę.*

Strona internetowa i aplikacja

W ramach projektu Fundacji PGE „Tablice Pamięci” powstała strona internetowa www.tablicepamieci.pl oraz aplikacja mobilna „Tablice Pamięci”. Są to niezastąpione narzędzia, które umożliwiają łatwy dostęp do kart naszej historii.

Umożliwiają one m.in.:

- poznanie założeń projektu „Tablice Pamięci”
- zaznajomienie się z mapą, na której oznaczone zostały wszystkie miejsca w Warszawie gdzie znajdują się tablice Tchorka
- poznanie historii powstawania oryginalnych tablic
- zapoznanie się z biblioteką multimedialną oraz z materiałami edukacyjnymi
- czytnik kodów QR umożliwia poznanie historii miejsca tablic upamiętniających

wydarzenia II wojny światowej (każda tablica ma przypisany kod QR).

Zarówno na stronie jak i w aplikacji mobilnej można zwiedzać wirtualną wystawę „Tablice Pamięci” w ramach ogólnopolskiej kampanii #zostańwdomu.

Obok ponad 160 tablic autorstwa Karola Tchorka do aplikacji mobilnej dołączyły dwie tablice związane z Poczta Polska. Obydwie, zarówno ta znajdująca się w Urzędzie Pocztowym na ulicy Świętokrzyskiej 31/33, jak i ta zamocowana przy ulicy Wilczej 41 w Warszawie, poświęcone są działalności Harcerskiej Poczty Polowej. Młodzi ludzie z Szarych Szeregów zapewniali łączność w powstańczej Warszawie. Cała treść korespondencji nie mogła przekraczać 25 słów w liście. Przyjmuje się, że Poczta przywieźli w czasie Powstania Warszawskiego 200 000 przesyłek.

Nagroda Strażnika Pamięci

Wojciech Dąbrowski, prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej otrzymał nagrodę „Strażnik Pamięci” w kategorii Mecenasa za projekt „Tablice Pamięci” przyznawaną przez redakcję tygodnika Do Rzeczy.

*Projekt „Tablice Pamięci”, przywraca tym pomnikom należną rangę na jaką zasługują, utrwała pamięć o ofiarach i przedstawia nieznaną – szczególnie turystom zagranicznym – historię miasta z czasów wojny. Nie możemy pozwolić, aby świadectwo tragicznych losów Warszawiaków zniknęło również z naszej pamięci. Jestem zaszczycony, że projekt „Tablice Pamięci” został wyróżniony tak prestiżową nagrodą w dziedzinie pamięci historycznej – dodał **Wojciech Dąbrowski**.*

Renowacja

Fundacja PGE, w ramach projektu „Tablice Pamięci”, rozpoczęła prace konserwatorskie polegające na czyszczeniu i konserwacji pomników, które z upływem lat ulegają niszczeniu. Główną przyczyną złego stanu zachowania była długotrwała ekspozycja dzieła sztuki w warunkach zewnętrznych. Konserwacja powstrzyma przede wszystkim procesy degradacji materiału, z którego wykonano tablice oraz przywróci im godny wygląd.

PRZED / PO

Las Kabacki, Rybaltów

www.tablicepamieci.pl